

หลักสูตรสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย

สำหรับเด็กอายุ ๒ - ๓ ปี

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสุขสำราญ

ตำบลเหล่าต่างคำ อำเภอพนพิสัย จังหวัดหนองคาย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสุขสำราญ
ตำบลเหล่าต่างคำ อำเภอพนพิสัย จังหวัดหนองคาย

คำนำ

ตามที่รัฐบาล มีนโยบายให้พัฒนาการศึกษาในระดับปฐมวัยอย่างจริงจัง เพื่อให้การศึกษาระดับปฐมวัย นี้ ได้มีการพัฒนาความพร้อม ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก หลักสูตรสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูผู้ดูแลเด็ก ใช้เป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สร้างเสริมให้เด็กปฐมวัย ได้เติบโต มีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล เหมาะสมกับวัย เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข เติบโตเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพต่อไป

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสุขสำราญ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หลักสูตรสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยเล่มนี้ คงเป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการปฐมวัยศึกษา สอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ชุมชน และบรรลุผลตามจุดหมายที่หลักสูตรกำหนด

คณะผู้จัดทำ

๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓

คำชี้แจง

หลักสูตรสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยเล่มนี้ จัดทำขึ้นสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย ได้มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเด็ก เพราะเด็กในวัยนี้ ร่างกายและสมองกำลังเจริญเติบโต เด็กต้องการความรัก ความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด เด็กวัยนี้มีโอกาสเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ได้สำรวจ เล่น ทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ได้มีโอกาสคิดแก้ปัญหา เลือกรัดตัดสินใจ ใช้ภาษาสื่อความหมาย คิดริเริ่มสร้างสรรค์ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ผู้ที่รับผิดชอบจึงมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรัก ความเอาใจใส่เด็กวัยนี้เป็นพิเศษ

ดังนั้น บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จะต้องศึกษา และทำความเข้าใจในเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย นี้ โดยเฉพาะครูผู้ดูแลเด็ก ต้องเริ่มศึกษาตั้งแต่เรื่องของปรัชญาการศึกษาปฐมวัย หลักการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย แนวทางการจัดประสบการณ์ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ การบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ต่อไป

เอกสารเล่มนี้ มีทั้งหมด ๒๖ หน้า จุดเน้นที่ครูผู้ดูแลเด็กต้องทำความเข้าใจมากที่สุด คือตารางวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ / คุณลักษณะ / สภาพที่พึงประสงค์ / ตารางการเรียนรู้ (สาระที่ควรเรียนรู้ – ประสบการณ์สำคัญ) ซึ่งทุกเรื่องจะต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และจะต้องจัดให้มีในแผนการจัดประสบการณ์ และการประเมินพัฒนาการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
คำชี้แจง	
ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย	๑
หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย	๑
วิสัยทัศน์	๒
พันธกิจ	๒
เป้าหมาย	๒
คุณลักษณะที่พึงประสงค์	๓
คุณลักษณะและสภาพที่พึงประสงค์	๓
การอบรมเลี้ยงดู การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้	๖
สาระการเรียนรู้	๖
-ประสบการณ์สำคัญ	๖
-สาระที่ควรเรียนรู้	๘
การวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ / คุณลักษณะ / สภาพที่พึงประสงค์	๑๐
กำหนดเวลาเรียน	๑๓
การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี	๑๕
การจัดประสบการณ์	๒๐
การประเมินพัฒนาการ	๒๑
บทบาทและหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง	๒๒
ภาคผนวก	
-คำสั่งคณะกรรมการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร	
-ประกาศคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย	

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด ถึง ๖ ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยง และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

เด็กทุกคนมีสิทธิ์ที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนาและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวมมีคุณภาพ และเต็มศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้ หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ชั้นเตรียมอนุบาล ๑ เล่มนี้ จัดทำขึ้นโดยยึดหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ดังนี้

๑. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
๒. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
๓. ยึดพัฒนาการและพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย และกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัยและมีการพักผ่อนเพียงพอ
๔. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข
๕. สร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

วิสัยทัศน์

เด็กในชุมชนทุกคนต้องได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคมและสติปัญญา ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

พันธกิจ

๑. จัดกิจกรรมส่งเสริม สุขภาพกาย และสุขภาพจิต
๒. จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข
๓. จัดกิจกรรมส่งเสริมรักการอ่าน และการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน
๔. จัดกิจกรรมเสริมสร้างสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและประเพณีท้องถิ่น
๕. จัดกิจกรรมเสริมสร้าง การคิด การแก้ปัญหาและการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน
๖. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
๗. จัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้
๘. พัฒนาครูและบุคลากรที่จัดการศึกษาปฐมวัย
๙. พัฒนาสื่อ/ แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม ปลอดภัย และส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียน
๑๐. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพโดยชุมชน และผู้ปกครองมีส่วนร่วม

เป้าหมาย

๑. ครูผู้ดูแลเด็กมีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดี มีคุณภาพดี
๒. ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยมีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสม ตามสภาพของท้องถิ่น
๓. เด็กระดับปฐมวัยร้อยละ ๘๕ มีสุขภาพดี เจริญเติบโตตามวัย
๔. ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยมีสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมและหลากหลาย เด็กมีโอกาสได้เรียนรู้ และสัมผัสจริง
๕. เด็กระดับปฐมวัยทุกคน ได้รับการประเมินพัฒนาการ และนำผลการประเมินนั้นไปปรับปรุงและพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
๖. ครูผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมทุกครั้งที่มีการจัดการอบรมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย
๗. หน่วยงาน บุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขภาพดี

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๒ ใช้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๓ มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

๓. พัฒนาการด้านสังคม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๔ รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๕ ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๖ สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๗ สนใจการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

คุณลักษณะและสภาพที่พึงประสงค์

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขภาพดี

คุณลักษณะที่ ๑.๑ น้ำหนัก ส่วนสูง และเส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์อายุ

๑.๑.๑ มีน้ำหนักตามเกณฑ์ของกรมอนามัย

๑.๑.๒ มีส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย

๑.๑.๓ มีเส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์ของกรมอนามัย

คุณลักษณะที่ ๑.๒ ร่างกายแข็งแรง

๑.๒.๑ มีภูมิคุ้มกันโรค ไม่เจ็บป่วยบ่อย

๑.๒.๒ ขับถ่ายเป็นเวลา

๑.๒.๓ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์

๑.๒.๔ นอนและพักผ่อนเหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๒ ใช้วัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

คุณลักษณะที่ ๒.๑ ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ได้เหมาะสมกับวัย

๒.๑.๑ นั่งของๆเล่น โดยไม่เสียการทรงตัว

๒.๑.๒ เดินถอยหลังได้

๒.๑.๓ เดินขึ้นลงบันได โดยมีข้างหนึ่งจับราว และก้าวเท้า โดยมีสองเท้าในขั้นเดียวกัน

๒.๑.๔ กระโดดอยู่กับที่ โดยเท้าพื้นพื้นทั้งสองข้าง

คุณลักษณะที่ ๒.๒ ใช้กล้ามเนื้อเล็ก และประสานสัมพันธ์มือ-ตาได้เหมาะสมกับวัย

๒.๒.๑ จับสีเทียนแท่งใหญ่เพื่อขีดเขียนได้

๒.๒.๒ เขียนแบบลากเส้นเป็นวงต่อเนื่อง หรือเส้นตรงแนวตั้ง

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๓ มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะที่ ๓.๑ ราเริง แจ่มใส

๓.๑.๑ อารมณ์ดี ยิ้มแย้ม

๓.๑.๒ หัวเราะง่าย แวดตามีความสุข

คุณลักษณะที่ ๓.๒ แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

๓.๒.๑ แสดงความภาคภูมิใจเมื่อทำสิ่งต่างๆ สำเร็จ

๓.๒.๒ แสดงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ด้วยคำพูด

๓. พัฒนาการด้านสังคม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๔ รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว

คุณลักษณะที่ ๔.๑ ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวได้

๔.๑.๑ รู้จักเก็บของเล่น

๔.๑.๒ คำนึงกับสิ่งของ เครื่องใช้ภายในห้องเรียน

คุณลักษณะที่ ๔.๒ เล่นและร่วมทำกิจกรรมกับผู้อื่นได้ตามวัย

๔.๒.๑ รอคอยช่วงสั้นๆ

๔.๒.๒ เล่นร่วมกับคนอื่น แต่ต่างคนต่างเล่น

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๕ ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะที่ ๕.๑ ช่วยเหลือตนเองด้านโภชนาการได้ตามวัย

๕.๑.๑ ใช้ช้อนตักอาหารเองได้

๕.๑.๒ เทน้ำลงแก้วได้

คุณลักษณะที่ ๕.๒ ช่วยเหลือตนเองด้านกิจวัตรได้ตามวัย

๕.๒.๑ พยายามช่วยตัวเองในเรื่องการแต่งตัว

๕.๒.๒ หวีผม ทาแป้งได้ด้วยตนเอง

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๖ สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะที่ ๖.๑ รับรู้และเข้าใจความหมายของภาษาได้ตามวัย

๖.๑.๑ ร้องเพลงได้บางคำ และร้องเพลงคลอตามทำนอง

๖.๑.๒ สนใจดูหนังสือนิทานภาพ

คุณลักษณะที่ ๖.๒ แสดงออก และ/หรือพูดเพื่อสื่อความหมายได้

๖.๒.๑ พูดเป็นวลีสั้นๆ

๖.๒.๒ มักจะถามคำถาม “อะไร” และ “ทำไม”

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๗ สนใจการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

คุณลักษณะที่ ๗.๑ สนใจการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

๗.๑.๑ อยากเรียนรู้สิ่งต่างๆ

๗.๑.๒ ถามบ่อย ถามซ้ำ

๗.๑.๓ จดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้นานขึ้น

คุณลักษณะที่ ๗.๒ เรียนรู้ผ่านการเลียนแบบ

๗.๒.๑ เลียนแบบการกระทำของผู้ใกล้ชิดหรือเด็กอื่น

๗.๒.๒ พยายามเลียนเสียงต่างๆ

คุณลักษณะที่ ๗.๓ สำรวจโดยใช้ประสาทสัมผัส

๗.๓.๑ ค้นหาของที่ถูกซ่อน โดยมีสิ่งปกปิด ๒ - ๓ ชั้น

๗.๓.๒ สนใจอยากรู้อยากเห็นสิ่งต่างๆรอบตัว

การอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้

แนวปฏิบัติในการการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ สำหรับเด็กช่วงอายุ ๒ - ๓ ปี เน้นการจัดประสบการณ์ผ่านการเล่นตามธรรมชาติที่เหมาะสมอย่างเป็นองค์รวม ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถตามวัยของเด็ก ทั้งนี้ เด็กในช่วงวัยนี้จะมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นมากกว่าในช่วงแรก เด็กมีการพึ่งพาตนเอง แสดงความเป็นตัวของตัวเอง จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงสาระการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยประสบการณ์ที่สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ตลอดจนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ ๒ - ๓ ปี ประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ซึ่งทั้งสองส่วนใช้เป็นสื่อในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กควรผสมผสานการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กแบบบูรณาการผ่านการเล่นที่สอดคล้องกับปรัชญาการจัดการศึกษาปฐมวัย กำหนดเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

๑. ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเกิดขึ้นในตัวเด็กเพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะในระยะแรกเริ่มชีวิตหรือช่วงระยะปฐมวัยมีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นรากฐานของพัฒนาการก้าวต่อไปของชีวิตบุคคลแต่ละคนตลอดจนเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสามารถ แรงจูงใจ ใฝ่เรียนรู้ ใฝ่ดีและความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองของเด็กที่จะส่งผลต่อเนื่องจากช่วงวัยเด็ก ไปสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ประสบการณ์สำคัญจะเกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมทุกด้านที่กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ รอบตัวในวิถีชีวิตของเด็กและสังคมภายนอก อันจะสั่งสมเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาต่อเนื่องไปสู่ระดับที่สูงขึ้นไป

ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคมและสติปัญญา ประกอบด้วยการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กในการสนับสนุนให้เด็กได้มีประสบการณ์ด้วยการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกาย การสร้างความรักความผูกพันกับคนใกล้ซิด การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งต่างๆรอบตัว และการรู้จักใช้ภาษาสื่อความหมาย ดังนั้นการฝึกทักษะต่างๆ

ผ่านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและการเล่น เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการเลียนแบบ ลองฝึกลองถูกล้างรถ ทดลอง และลงมือทำจริงการปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของบุคคลและธรรมชาติรอบตัวเด็กตามบริบทของสภาพแวดล้อมจำเป็นต้องมีการจัดประสบการณ์สำคัญแบบองค์รวมที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ดังต่อไปนี้

๑.๑ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่(กล้ามเนื้อแขน-ขา-ลำตัว) กล้ามเนื้อเล็ก(กล้ามเนื้อมือ-นิ้วมือ)และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท(กล้ามเนื้อมือ-ปราสาทตา) ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายตามจังหวะดนตรี การเล่น เครื่องเล่นสัมผัส การเล่นออกกำลังกลางแจ้ง เป็นต้น

ประสบการณ์ที่ส่งเสริม ประกอบด้วยการเล่นเคลื่อนไหว การทรงตัว การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อและระบบประสาทเด็กควรมีโอกาสเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและการเล่นในสภาพแวดล้อมใกล้ตัวได้รับประสบการณ์การใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างแขนกับขา มือกับปาก มือกับตาไปด้วยกัน

๑.๒ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัยมีความสุขร่าเริง แจ่มใส ได้พัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง จากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆในชีวิตประจำวัน เช่น การเล่นกับผู้อื่นหรือสิ่งของ การฟังนิทาน การร้องเพลง หรือแสดงท่าทางตามจังหวะเสียงเพลง เป็นต้น

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วยการรับรู้อารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง การแสดงอารมณ์ที่เป็นสุข การควบคุมอารมณ์การแสดงออก พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้เด็กรู้สึกเป็นที่รัก อบอุ่น มั่นคง เกิดความรู้สึกปลอดภัยไว้วางใจซึ่งจะส่งผลให้เด็กสร้างความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเรียนรู้ที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

๑.๓ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่คุ้นเคยและสิ่งแวดล้อมต่างๆรอบตัวในชีวิตประจำวัน ในลักษณะของกิจกรรมกลุ่มต่างๆ เช่น เล่นอย่างอิสระกับเด็กอื่น เล่นร่วมกับผู้อื่น แบ่งปันหรือให้รู้จักรอคอย ใช้ภาษาบอกความต้องการ ช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันได้

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วยการช่วยเหลือตนเอง การปรับตัวอยู่ในสังคม เด็กควรมีโอกาสได้เล่นรวมกลุ่มหรือทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็เด็กวัยเดียวกันหรือต่างวัย เพศเดียวกันหรือต่างเพศ หรือผู้ใหญ่อย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนฝึกให้ช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันตามวัยที่เด็กสามารถทำได้

๑.๔ **ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา** เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้ และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวในชีวิตประจำวันผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าและการเคลื่อนไหว ได้พัฒนาการใช้ ภาษาลือความหมายและความคิด รู้จักสังเกตคุณลักษณะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็ นสี ขนาดรูปร่าง รูปทรง ผิวสัมผัส จดจำชื่อเรียกสิ่งต่างๆ รอบตัว มีการฝึกการใช้อวัยวะรับสัมผัสต่างๆ ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนัง ในการแยกแยะสิ่งที่รับรู้และเรียนรู้เกี่ยวกับความเหมือน ความแตกต่าง และมีติสัมพันธ์

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การสังเกต การฟัง การคิด การแก้ปัญหา และการใช้ภาษาลือความหมาย เด็กควรได้รับการชี้แนะให้รู้จักคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งต่างๆ รอบตัว สังเกตวัตถุสิ่งของที่มีสีสั นและรูปทรงที่แตกต่างกัน เด็กควรได้ฝึกการฟังเสียงต่างๆ รอบตัว โดยเฉพาะเสียงพูดหยอกล้อ โต้ตอบของพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กเพื่อกระตุ้นให้เด็กออกเสียงและเลียนเสียงจน พัฒนาเป็นคำพูดที่ลือความหมายได้มากขึ้น เด็กควรมีโอกาสสำรวจ ค้นคว้าทดสอบ ทดลองวัตถุสิ่งของที่เป็นของจริง สิ่งของที่เลียนแบบของจริงและสิ่งของที่ไม่มีรูปแบบชัดเจนตลอดจนฝึกให้เด็กได้คิดวางแผน คิดตัดสินใจ หรือคิดแก้ปัญหาในเรื่องที่ง่ายๆ ด้วยตนเองและให้เด็กได้แสดงออกถึงจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ต่างๆ ออกมาเป็นภาพวาดหรือบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ตามความสามารถของวัย

๒. สาระที่ควรเรียนรู้

สาระที่จะให้เด็กอายุ ๒ - ๓ ปีเรียนรู้ ควรเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็กเป็นลำดับแรกแล้วจึงขยายไปถึง เรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก ซึ่งข้อมูลที่เด็กเริ่มต้นเรียนรู้มาจากคำพูดคุยโต้ตอบชี้ชวนให้ดู สอนหรือพูดบอก โดย พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กให้เด็กรู้จักชื่อเรียกและคุณสมบัติของสิ่งต่างๆ ใกล้ตัวเด็กดังนี้

๒.๑ **เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก** เด็กควรรู้จักชื่อของตนเอง เริ่มต้นจากชื่อเล่น ได้รู้จักรูปร่าง หน้าตาและชื่อเรียกส่วนต่างๆ ของร่างกาย ตลอดจนได้สำรวจความสามารถของตนเองในการทำสิ่งต่างๆ ได้ เช่น คลานได้ หยิบของได้ เป็นต้น

๒.๒ **เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก** เด็กควรรู้จักชื่อของพ่อแม่ พี่น้อง และ บุคคลต่างๆ ในครอบครัวตลอดจนมีโอกา สได้พบปะ พูดคุย ทำความรู้จักกับชื่อเรียกหรือสรรพนามแทนตัว ญาติหรือผู้เลี้ยงดูเด็กรวมทั้งมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในครอบครัว ชุมชน และสังคม - วัฒนธรรมที่อยู่ใกล้ตัว ในชีวิตประจำวัน เช่น เล่นกับพี่น้องในบ้าน ไปตลาดกับแม่ เป็นต้น

๒.๓ **ธรรมชาติรอบตัว** เด็กควรรู้จักชื่อสิ่งมีชีวิตและสิ่ง ไม่มีชีวิตรอบตัวรวมทั้งมีการเชื่อมโยง ลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่าย ๆ ของสิ่งต่างๆ ในธรรมชาติที่พบเห็นในชีวิตประจำวันจากการชี้แนะ หรือ สสำรวจ

๒.๔ **สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก** เด็กควรรู้จักชื่อของวัตถุสิ่งของ เครื่องใช้หรือของเล่นที่อยู่รอบตัว รวมทั้งมีการเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่าย ๆ ของสิ่งต่างๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก เช่น สี รูปร่าง รูปทรง ขนาด ผิวสัมผัส เป็นต้น

ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ /
คุณลักษณะ / สภาพที่พึงประสงค์

ชั้นเตรียมอนุบาล ๑
(๒ - ๓ ปี)

ตารางวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ / คุณลักษณะ และสภาพที่พึงประสงค์

ชั้นเตรียมอนุบาล ๑ (อายุ ๒ - ๓ ปี)

พัฒนาการ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์
ด้านร่างกาย	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขภาพดี	คุณลักษณะที่ ๑.๑ น้ำหนัก ส่วนสูง และเส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์อายุ	๑. มีน้ำหนักตามเกณฑ์ของกรมอนามัย ๒. มีส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย ๓. มีเส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์ของกรมอนามัย
		คุณลักษณะที่ ๑.๒ ร่างกายแข็งแรง	๑. มีภูมิต้านทานโรค ไม่เจ็บป่วยบ่อย ๒. ขับถ่ายเป็นเวลา ๓. รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ๔. นอนและพักผ่อนเหมาะสมกับวัย
	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๒ ใช้วัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน	คุณลักษณะที่ ๒.๑ ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ได้เหมาะสมกับวัย	๑. นั่งยองๆ เล่น โดยไม่เสียทรงตัว ๒. เดินถอยหลังได้ ๓. เดินขึ้นลงบันได โดยมือข้างหนึ่งจับราว และก้าวเท้า โดยมีสองเท้าในขั้นเดียวกัน ๔. กระโดดอยู่กับที่ โดยเท้าพื้นทั้งสองข้าง
		คุณลักษณะที่ ๒.๒ ใช้กล้ามเนื้อเล็กได้เหมาะสมกับวัย	๑. จับสีเทียนแท่งใหญ่เพื่อขีดเขียนได้ ๒. เลียนแบบการลากเส้นเป็นวงต่อเนื่องหรือเส้นตรงแนวตั้ง

พัฒนาการ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์
ด้านอารมณ์ จิตใจ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๓ มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย	คุณลักษณะที่ ๓.๑ ร่าเริงแจ่มใส	๑. อารมณ์ดี ยิ้มแย้ม ๒. หัวเราะง่าย แววตามีความสุข
		คุณลักษณะที่ ๓.๒ แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย	๑. แสดงความภาคภูมิใจเมื่อทำสิ่งต่างๆ สำเร็จ ๒. แสดงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ด้วยคำพูด
ด้านสังคม	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๔ รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว	คุณลักษณะที่ ๔.๑ ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวได้	๑. รู้จักเก็บของเล่น ๒. คำนึงกับสิ่งของ เครื่องใช้ภายในห้องเรียน
		คุณลักษณะที่ ๔.๒ เล่นและร่วมทำกิจกรรมกับผู้อื่นได้ตามวัย	๑. รอคอยช่วงสั้นๆ ๒. เล่นร่วมกับคนอื่น แต่ต่างคนต่างเล่น
	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๕ ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย	คุณลักษณะที่ ๕.๑ ช่วยเหลือตนเองด้านโภชนาการได้ตามวัย	๑. ใช้ช้อนตักอาหารเองได้ ๒. เทน้ำลงแก้วได้
		คุณลักษณะที่ ๕.๒ ช่วยเหลือตนเองด้านกิจวัตรได้ตามวัย	๑. พยายามช่วยตัวเองในเรื่องการแต่งตัว ๒. หวีผม ทาแป้งได้ด้วยตนเอง

พัฒนาการ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์
ด้านสติปัญญา	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๖ สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย	คุณลักษณะที่ ๖.๑ รับรู้และเข้าใจความหมายของภาษาได้ตามวัย	๑. ร้องเพลงได้บ้างคำ และร้องเพลงคลอตามทำนอง ๒. สนใจดูหนังสือนิทานภาพ
		คุณลักษณะที่ ๖.๒ แสดงออกและ/หรือพูดเพื่อสื่อความหมายได้	๑. พูดเป็นวลีสั้นๆ ๒. มักจะถามคำถาม “อะไร” และ “ทำไม”
	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๗ สนใจการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว	คุณลักษณะที่ ๗.๑ สนใจการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว	๑. อยากเรียนรู้สิ่งต่างๆ ๒. ถามบ่อย ถามซ้ำ ๓. จดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้นานขึ้น
		คุณลักษณะที่ ๗.๒ เรียนรู้ผ่านการเลียนแบบ	๑. เลียนแบบการกระทำของผู้ใกล้ชิดหรือเด็กอื่น ๒. พยายามเลียนเสียงต่างๆ
		คุณลักษณะที่ ๗.๓ สำรวจโดยใช้ประสาทสัมผัส	๑. ชอบแตะเล่นสึด้วยมือ ๒. สนใจอยากรู้ อยากเห็น สิ่งต่างๆ รอบตัว

ตารางกำหนดเวลาเรียน
ชั้นเตรียมอนุบาล ๑ (๒ - ๓ ปี)

ภาคเรียนที่	เวลาเรียน (วัน)	หมายเหตุ
๑	๑๖ พ.ค. - ๓๑ ต.ค.	
๒	๑ พ.ย. - ๑๕ พ.ค.	
รวม	๒๔๕	

**ตารางวิเคราะห์หลักสูตร
สาระการเรียนรู้รายปี**

ชั้นเตรียมอนุบาล ๑ (๒ - ๓ ปี)

ตารางวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี
ชั้นเตรียมอนุบาล (อายุ ๒ - ๓ ปี)

พัฒนาการ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
ด้านร่างกาย	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขภาพดี	คุณลักษณะที่ ๑.๑ น้ำหนัก ส่วนสูง และเส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์อายุ	๑. มีน้ำหนักตามเกณฑ์ของกรมอนามัย ๒. มีส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย ๓. มีเส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - สุขนิสัยที่ดี	การรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตน
		คุณลักษณะที่ ๑.๒ มีร่างกายแข็งแรง	๑. มีภูมิต้านทานโรค ไม่เจ็บป่วยบ่อย ๒. ขับถ่ายเป็นเวลา ๓. รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ๔. นอนและพักผ่อนเหมาะสมกับวัย	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - สุขนิสัยที่ดี	การรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตน

พัฒนาการ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
ด้านร่างกาย	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๒ ใช้วัยะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน	คุณลักษณะที่ ๒.๑ ไข้กล้ามเนื้อใหญ่ได้เหมาะสมกับวัย	๑. นั่งยองๆเล่น โดยไม่เสียการทรงตัว ๒. เดินถอยหลังได้ ๓. กระโดดอยู่กับที่ โดยเท้าพื้นพื้นทั้งสองข้าง	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การทรงตัว	การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายของตนเอง
		คุณลักษณะที่ ๒.๒ ไข้กล้ามเนื้อเล็กและประสานสัมพันธ์มือ - ตา ได้เหมาะสมตามวัย	๑. จับสีเทียนแท่งใหญ่เพื่อขีดเขียนได้ ๒. เขียนแบบการลากเส้นเป็นวงต่อเนื่องหรือเส้นตรงแนวตั้ง	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การขีด เขียน	การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายของตนเอง

พัฒนาการ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
ด้านอารมณ์ จิตใจ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๓ มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย	คุณลักษณะที่ ๓.๑ ร่าเริงแจ่มใส	๑. อารมณ์ดี ยิ้มแย้ม ๒. หัวเราะง่าย แวดล้อมมีความสุข	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การแสดงออกทางอารมณ์	การพัฒนาความรู้สึที่ดีต่อตนเอง
		คุณลักษณะที่ ๓.๒ แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย	๑. แสดงความภาคภูมิใจเมื่อทำสิ่งต่างๆ สำเร็จ ๒. แสดงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ด้วยคำพูด	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การแสดงออกทางอารมณ์	การพัฒนาความรู้สึที่ดีต่อตนเอง
ด้านสังคม	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๔ รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว	คุณลักษณะที่ ๔.๑ ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวได้	๑. รู้จักเก็บของเล่น ๒. คำนึงกับสิ่งของ เครื่องใช้ภายในห้องเรียน	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การปรับตัวทางสังคม	การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อม
		คุณลักษณะที่ ๔.๒ เล่นและร่วมทำกิจกรรมกับผู้อื่นได้ตามวัย	๑. รอคอยช่วงสั้นๆ ๒. เล่นร่วมกับคนอื่น แต่ต่างคนต่างเล่น	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การปรับตัวทางสังคม	การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อม

พัฒนาการ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
ด้านสังคม	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๕ ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย	คุณลักษณะที่ ๕.๑ ช่วยเหลือตนเองด้านโภชนาการได้ตามวัย	๑. ใช้ช้อนตักอาหารเองได้ ๒. เทน้ำลงแก้วได้	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การช่วยเหลือตนเอง	การพัฒนาความมั่นใจในศักยภาพของตนเอง
		คุณลักษณะที่ ๕.๒ ช่วยเหลือตนเองด้านกิจวัตรได้ตามวัย	๑. พยายามช่วยตัวเองในเรื่องการแต่งตัว ๒. หวีผม ทาแป้ง ได้ด้วยตนเอง	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การช่วยเหลือตนเอง	การพัฒนาความมั่นใจในศักยภาพของตนเอง
ด้านสติปัญญา	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๖ สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย	คุณลักษณะที่ ๖.๑ รับรู้และเข้าใจความหมายของภาษาได้ตามวัย	๑. ร้องเพลงได้บางคำ และร้องเพลงคลอตามทำนอง ๒. สนใจดูหนังสือนิทานภาพ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การสนใจ ใฝ่เรียนรู้	การรับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว
		คุณลักษณะที่ ๖.๒ แสดงออกและ/หรือพูดเพื่อสื่อความหมายได้	๑. พูดเป็นวลีสั้นๆ ๒. มักจะถามคำถาม “อะไร” และ “ทำไม”	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การพูด และการถาม	การใช้ภาษาสื่อความหมายและความคิด

พัฒนาการ	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์	สาระการเรียนรู้รายปี	
				สาระที่ควรเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ
ด้านสติปัญญา	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๗ สนใจการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว	คุณลักษณะที่ ๗.๑ สนใจการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว	๑. อยากเรียนรู้สิ่งต่างๆ ๒. ถามบ่อย ถามซ้ำ ๓. จดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้นานขึ้น	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การสนใจ ใฝ่เรียนรู้	การรับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว
		คุณลักษณะที่ ๗.๒ เรียนรู้ผ่านการเลียนแบบ	๑. เลียนแบบการกระทำของผู้ใกล้ชิดหรือเด็กอื่น ๒. พยายามเลียนเสียงต่างๆ	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การฟัง และการเลียนแบบ	การรับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว
		คุณลักษณะที่ ๗.๓ สำรวจโดยใช้ประสาทสัมผัส	๑. ชอบแตะเลงลิด้วยมือ ๒. สนใจอยากรู้ อยากเห็นสิ่งต่างๆ รอบตัว	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก - การสนใจ ใฝ่เรียนรู้	การรับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา กิจกรรมที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน การจัดประสบการณ์ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

๑. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ
๒. ตระหนักและสนับสนุนสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กพึงได้รับ
๓. ปฏิบัติตนต่อเด็กด้วยความรักความเข้าใจ และใช้เหตุผล
๔. ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอย่างสมดุลครบทุกด้าน
๕. ปฏิบัติตามระเบียบวินัย คุณธรรม และวัฒนธรรมไทย
๖. ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับความสามารถและการเรียนรู้ของเด็ก
๗. สนับสนุนการเล่นตามธรรมชาติของเด็ก
๘. จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก
๙. ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ
๑๐. ประสานความร่วมมือระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชน

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดแนวทางการจัดประสบการณ์ไว้ ดังนี้

๑. ดูแลสุขภาพอนามัยและตอบสนองความต้องการของเด็กเป็นรายบุคคล
๒. สร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจและความมั่นคงทางอารมณ์ให้กับเด็กในวิถีชีวิตประจำวัน
๓. จัดประสบการณ์ตรงให้เด็กได้เลือก ลงมือกระทำและเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้งห้า และการเคลื่อนไหวผ่านการเล่น
๔. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อมและสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กอย่างหลากหลาย
๕. จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ และของเล่นที่สะอาด หลากหลาย ปลอดภัย และเหมาะสมกับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กรอบด้านรวมถึงมีพื้นที่ในการเล่นน้ำ เล่นทราย
๖. จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่เป็นธรรมชาติ เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก สื่อที่เอื้อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ หลีกเลี่ยงการใช้สื่อเทคโนโลยีเป็นพี่เลี้ยงเด็ก

๗. จัดรวบรวมข้อมูล และติดตามการเจริญเติบโต พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

๘. จัดกระบวนการเรียนรู้โดยให้พ่อแม่ ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน การสนับสนุนสื่อ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการเด็ก

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการ หมายถึง กระบวนการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในขณะทำกิจกรรม แล้วจดบันทึกลงในเครื่องมือที่ครูผู้ดูแลเด็ก สร้างขึ้นหรือกำหนดอย่างต่อเนื่อง เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในแต่ละครั้ง เป็นข้อมูลในการพัฒนากิจกรรมให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติตามการประเมินพัฒนาการอาจทำได้หลายวิธี แต่วิธีที่ง่ายต่อการปฏิบัติและนิยมใช้กันมาก คือ การสังเกต ซึ่งต้องทำอย่างต่อเนื่องและบันทึกไว้เป็นหลักฐานอย่างสม่ำเสมอ อาจกล่าวได้ว่าครูผู้ดูแลเด็ก หรือผู้เกี่ยวข้องกับเด็กต้องคำนึงถึงเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

- ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้าน
- ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง
- ประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมของเด็กในกิจกรรมต่างๆ และกิจวัตรประจำวัน การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์เด็กและผู้ใกล้ชิด และการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็ก
- บันทึกพัฒนาการลงในสมุดบันทึกพัฒนาการ และใช้คู่มือการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข หรือของหน่วยงานอื่น
- นำผลที่ได้จากการประเมินพัฒนาการ ไปพิจารณาจัดกิจกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้และมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย

บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง

๑. บทบาทของพ่อแม่และผู้เลี้ยงดู

๑.๑ ต้องมีความพร้อมในการให้ข้อมูลพื้นฐานของเด็ก โดยให้รายละเอียดตามบันทึกทะเบียนประวัติเด็ก

๑.๒ เป็นแบบอย่างที่ดีของเด็กในการใช้ชีวิตครอบครัวอย่างอบอุ่น มั่นคง มีการสื่อสารทางบวกระหว่างสมาชิกในครอบครัว มีการปฏิบัติต่อกันด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาต่างๆ และมีคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิต

๑.๓ ตระหนักถึงความสำคัญที่จะร่วมมือกับศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย ในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กตามวัย

๑.๔ ให้ความร่วมมือ ปฏิบัติตามคำแนะนำของศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย ส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง ตลอดจนส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

๑.๕ ประสานความร่วมมือระหว่างบ้านและศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาเด็กไปในทิศทางเดียวกัน

๑.๖ สร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย ก่อนที่จะให้เด็กเข้าศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย

๑.๗ ส่งเสริมให้เด็กฝึกปฏิบัติการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน เช่น การบอกชื่อของตนเอง การบอกความต้องการของตนเอง การแต่งกาย และการรับประทานอาหาร

๑.๘ ส่งเสริมให้เด็กเชื่อมั่นในตนเอง ด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำอะไรด้วยตนเอง ควรหลีกเลี่ยงการบังคับ ขู่เข็ญ หรือการต่อล้อต่อเถียงทำโทษรุนแรง แต่ใช้วิธีอบรมสั่งสอนด้วยความเข้าใจ สนใจ ชมเชย เมื่อเด็กทำสิ่งที่ควร และช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ

๑.๙ ส่งเสริมให้เด็กรู้จักฟัง เรียบเรียงความคิด ฝึกการใช้ภาษาด้วยการถามให้เด็กแสดงความคิดเห็น พูดถึงเรื่องราวหรือแสดงท่าทางตามที่เด็กเข้าใจ หลังจากที่ได้พบเหตุการณ์ต่างๆ หรือจากที่เล่านิทานให้ฟัง

๑.๑๐ ส่งเสริมให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ด้วยการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและความเข้าใจ ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีโอกาสตอบสนอง สร้างความคุ้นเคย ทำให้เกิดความรักและความผูกพัน

๑.๑๑ ส่งเสริมให้เด็กรู้สึกสนุก มีความสุขกับการกระทำสิ่งที่สร้างสรรค์ ด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ เล่น และฝึกทำสิ่งต่างๆ ในสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและปลอดภัย

๑.๑๒ ส่งเสริมให้เด็กเป็นผู้ที่เป็นมิตร และเป็นที่ยอมรับในสังคมได้ง่ายด้วยการยิ้มแย้ม สัมผัสเด็กอย่างอ่อนโยน คอยสังเกตการณ์แสดงออกของเด็ก สนใจที่จะตอบคำถามและเล่าเรื่องราวต่างๆ ที่เหมาะสมกับเด็ก เพื่อให้เด็กเรียนรู้ภาษาได้เร็ว และมีกำลังใจใฝ่รู้ใฝ่เรียน

๑.๑๓ ส่งเสริมให้เด็กมีจิตใจมั่นคง ไม่สับสน ด้วยการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความเมตตา เป็นแบบอย่างที่ดีงามในการใช้เหตุผลอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ฝึกให้เป็นคนรู้จักคิด มีน้ำใจและคุณธรรม หลีกเลี่ยงการละเลยทอดทิ้งเด็ก ใช้เวลาอย่างมีคุณภาพอยู่กับเด็ก ปฏิบัติต่อกันด้วยความรัก ความเข้าใจ

๑.๑๔ ส่งเสริมให้เด็กใฝ่รู้ กล้าแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกอย่างเหมาะสมตามกาลเทศะ ด้วยการให้ความสนใจในสิ่งที่เด็กกำลังทำ ตอบคำถามของเด็ก ฝึกให้เด็กสังเกตสิ่งต่างๆ รอบตัว ให้โอกาสที่จะแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเองอย่างเต็มที่ เปิดโอกาสให้ลองผิดลองถูกในสิ่งที่ไม่เสียหายหรืออันตราย

๑.๑๕ ส่งเสริมให้เด็กเกิดแรงจูงใจที่จะทำในสิ่งดีๆ ด้วยการให้ความสนใจ ชมเชยหรือให้รางวัล ตามสมควรทันทีที่เด็กมีพฤติกรรมที่พึงปรารถนา เช่น ใหว่ผู้ใหญ่ เล่นกับน้อง ช่วยหยิบของ พูดยเพราะ รับประทานอาหาร และปฏิบัติตามคำแนะนำ

๑.๑๖ ส่งเสริมการใช้ภาษาของเด็ก โดยการพูดคุยกับเด็กด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายและชัดเจน ด้วยท่าทางที่เป็นมิตร อาจใช้การเล่านิทาน อ่านหนังสือให้ฟัง เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ฟัง

๑.๑๗ เตรียมเด็กเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย ด้วยการสร้างเจตคติที่ดีต่อศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย โดยการเล่าเรื่องเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยให้ฟัง พาไปรู้จักศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยและให้เด็กดูการจัดกิจกรรม และเล่นของเล่น ในศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยก่อนเข้าเรียนจริง

๒. บทบาทบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย

๒.๑ รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของเด็ก ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเจริญเติบโตทางร่างกาย ข้อมูลด้านพัฒนาการเด็ก ข้อมูลสุขภาพและประวัติการเจ็บป่วย ตลอดจนข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวของเด็กและครอบครัว

๒.๒ ตระหนักในด้านการกลัวความพลัดพรากว่าเป็นเรื่องปกติ จึงต้องสร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ มีความเมตตาต่อเด็ก และส่งเสริมให้เด็กมีความไว้วางใจผู้อื่น อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาบุคลิกภาพ

๒.๓ ควรมีการปฏิบัติต่อเด็กอย่างอ่อนโยน เช่น สัมผัสโอบกอด สบตา ใช้คำพูดที่ไพเราะ ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก เช่น ใช้ภาษาที่สร้างสรรค์ มีกิริยามารยาทสุภาพ ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์

๒.๔ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กเกิดความคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ครูและผู้ดูแลเด็กใหม่ และส่งเสริมการเรียนรู้ที่ให้โอกาสเด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง จัดเตรียมของเล่นและสื่อเพื่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ทดลองสิ่งใหม่ๆ ในที่ปลอดภัยตามลำพังบ้าง แต่สามารถสังเกตเห็นเด็กได้ ในระยะแรกอาจยินยอมให้เด็กนำสิ่งของที่เด็กรักจากบ้านมาได้

ภาคผนวก

ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าต่างคำ
เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ชั้นเตรียมอนุบาล ๑ (อายุ ๒ - ๓ ปี)

เพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยที่ต้องพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด - ๖ ปี ให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้และสร้างรากฐานชีวิตให้พัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจชาติ และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตามเจตนารมณ์ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสุขสำราญ ได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย ชั้นเตรียมอนุบาล ๑ (อายุ ๒ - ๓ ปี) เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก อนุบาล ๑ (อายุ ๒ - ๓ ปี) ให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓

ลงชื่อ

(นายเพิ่ม ไชยเนตร

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าต่างคำ